

5. 12. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nové justiční koště: kdo vyčuhuje, ten dostane

Kolik Čechů věří justici? Prý polovina, podle květnového průzkumu CVVM. Ve svérázném srovnávání hrušek s jablky předstihly justici rozhlas (71 %), armáda (62 %), ba i tisk (54 %).

Skóre: 0.94

Název zdroje: Hospodářské noviny

Datum vydání: 05.12.2007

Nadpis: Nové justiční koště: kdo vyčuhuje, ten dostane

Strana: 10

Rubrika: názory

Autor: Tomáš Němeček

Náklad: 58615

Oblast: Celostátní deníky

Zpracováno: 05.12.2007 08:21

Identifikace: DCHN20071205030053 cz

Klíčová slova: soudcům (3x), soudní (3x), Ústavní soud (2x), žaloby (2x), odvolací (2x), soudci (2x), právníci (2x), práva (2x), právník, justici, Trest, soudu, zákon, právní, zákona, soudce, žalované, Ústavnímu soudu, právní předpisy, Vrchního soudu, ministr spravedlnosti, právních předpisů, Nejvyššího soudu, potrestání, justiční, soudního, soudkyně, advokátní, notářské, odvolání

Kolik Čechů věří justici? Prý polovina, podle květnového průzkumu CVVM. Ve svérázném srovnávání hrušek s jablky předstihly justici rozhlas (71 %), armáda (62 %), ba i tisk (54 %).

Lid ji též považuje za zkorumpovanou. Méně než policisty a partaje, ale víc než zdravotnictví. Zjistil před rokem Gallupův ústav. V jeho globálním výzkumu Češi nadávali na svůj stát ještě víc než Pákistánci nebo Filipínci. Návrh ministra Pospíšila na větší přísnost vůči soudcům, o němž minulý týden psaly HN, se proto bude líbit. Až moc.

Kamarádi z večírků

Ano, v návrhu jsou dobré nápady. Třeba aby bylo kárné řízení - kvůli zrychlení - bez odvolání, v jednom stupni. Mají to tak Anglosasové, Němci, dokonce Francouzi. Důvodová zpráva na rovinu píše, že dnešní odvolací kárný senát Nejvyššího soudu je příliš shovívavý, "uložené kárné opatření tradičně pouze zmírní (sníží srážky z platu či úplně upustí od potrestání)". Což je empirický fakt.

Kárné senáty obsadí tři soudci a tři právníci jiných profesí. Parita je úmyslná. Jako američtí porotci budou debatovat tak dlouho, dokud nenajdou většinu.

Z návrhu je znát vliv Nejvyššího správního soudu. Jeho šéf Josef Baxa už léta kritizuje kárná řízení

coby "kolegiální", soudci se podle něj znají z večírků, z tenisu, navzájem na sebe hodně vědí. (Jistě není náhoda, že předsedou nového kárného senátu má být ze zákona někdo z Baxovy instituce.)

Příliš politiků

A zákon by umožnil opět odvolávat justiční funkcionáře. Ministerstvo volky nevolky vyhoví Ústavnímu soudu, aby je šlo sesadit jen v kárném řízení. Konkrétně za "zaviněné porušení povinností spojených s funkcí předsedy nebo místopředsedy soudu, zejména v oblasti personální, organizační, hospodářské, finanční a výchovné". Prezident Klaus si bude hned moci vyzkoušet, jestli na tomto základě odvolá Ivu Brožovou.

Kdo tak mocný kárný senát obsadí? Po pěti kandidátech by navrhli děkani čtyř právnických fakult, šéfové advokátní, notářské a exekutorské komory, ale i předseda sněmovny a Senátu. Pozor: pokud některý z nich svého práva nevyužije, zaskočí ministr spravedlnosti. Není těch politiků příliš? Koho by asi vybral Pavel Němec, nejhorší ministr spravedlnosti po roce 1989?

Do kárného senátu se losuje. Kandidátem smí být bezúhonný, prolustrovaný právník starší třiceti let, patřící mezi "všeobecně uznávané odborníky". (Autor diáře s úděsem shledává, že při troše toho uznání by prošli nejen Vojtěch Filip a Stanislav Gross, ale i on sám. Jak říkal Groucho Marx: Nikdy bych nechtěl být v klubu, který by mě mohl mít za člena.)

Co je soudní libovůle?

Nejspornější je však nové kárné provinění - když soudce "porušuje platné právní předpisy, obecně uznávaná pravidla interpretace právních předpisů, nepoužívá racionální argumentaci, dopouští se libovůle nebo jiným závažným způsobem porušuje základní požadavky na kvalitu soudního rozhodování". To v praxi může znamenat popotahování za názor. Jak si to předloni přál Pavel Němec, když se mu vzepřela soudkyně Monika Křikavová a odmítala vydat souzeného katarského prince do jeho vlasti, dokud se nerozhodne o jeho zneužívání školaček.

Byla to "libovůle"? Celé právní dějiny jsou permanentním sporem o "obecně uznávaná pravidla interpretace", o nové postupy, o východiska ze dvou protichůdných pravidel. Vždyť i Ústavní soud si občas protiřečí. A jeden jeho dnešní člen (byla o něm zde řeč minule) je pověstný tím, že nepoužívá jen čistě "racionální argumentaci", ale i obrazné citáty z literatury.

Tvůrci zákona chtějí zavést bič na nejhrubší justiční excesy. Ale může z toho být bič na neortodoxní, samostatné a nepohodlné. Neustálé kárné žaloby znechutí každého.

Sedmá profese

Přitom by stačilo, kdyby nový senát přísněji trestal dnešní excesy. Jako když se karvinská soudkyně Dagmar Málková věnovala při procesu svému koníčku - sbírání podpisů celebrit - a jednoho ze svědků požádala o autogram. V listopadu 2004 se zase tak dojala nad osudem žalované paní, kterou před ni přivedla eskorta, až se rozplakala a věnovala jí svou brož. (Trest kárného senátu Vrchního soudu v Olomouci? Snížení platu o deset procent na dva měsíce.)

Nové justiční koště přijde vhod, pokud nevymete všechny vyčuhující. Protože Češi to s reptáním na soudce nemyslí tak vážně. Když agentura CVVM v červnu zveřejnila žebříček "prestižních profesí", vyhráli lékaři, vědci a učitelé. Poslanci byli pětadvacátí (předposlední, před uklízečkami). Zato soudci sedmí. Před dvanáctými novináři.

tomas.nemecek@economia.cz

Zpracovatel: [Anopress IT a.s.](#)

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz